

Ткачівська М. Р. Молодіжна мова або «Чужа територія» і фактори впливу на неї» / Актуальні проблеми романо-германської філології та прикладної лінгвістики: науковий журнал / редкол. В.І. Кушнерик та ін. – Чернівці: Видавничий дім «Родовід», 2017. – Вип. 2 (15). – 252 с. С. 209 – 214.

УДК 811.161.2: 811.112.2

М.Р.Ткачівська

канд. філол. наук, доц., завідувач кафедри іноземних мов і перекладу

Прикарпатський національний університет ім. В.Стефаника

МОЛОДІЖНА МОВА АБО «ЧУЖА ТЕРИТОРІЯ»

І ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА НЕЇ

У статті розглядається молодіжна мова та її особливості. Здійснюється огляд українських та зарубіжних наукових досліджень, присвячених даній проблематиці. Подаються фактори впливу на формування та зміну молодіжної мови.

***Ключові слова:** молодіжна мова, фактори впливу, гендерний аспект, різновікове спілкування, субкультура, соціальні мережі.*

ТКАЧИВСКА М.Р. МОЛОДЕЖНЫЙ ЯЗЫК ИЛИ «ЧУЖАЯ ТЕРРИТОРИЯ» И ФАКТОРЫ ВЛИЯНИЯ НА НЕЕ

В статье рассматривается молодежная речь и ее особенности. Осуществляется обзор украинских и зарубежных научных исследований, посвященных данной проблематике. Подаются факторы, влияющие на формирование и изменение молодежного языка.

***Ключевые слова:** молодежная речь, факторы влияния, гендерный аспект, разновозрастное общение, субкультура, социальные сети.*

TKACHIVSKA M.R. YOUTH LANGUAGE, OR “FOREIGN TERRITORY” AND FACTORS THAT INFLUENCE IT

The article deals with the youth language and those factors which influence its formation and changes. It analyses scientific researches devoted to this topic. It emphasizes the importance of factors that affect youth language and its development; those factors include the age of young people, their gender, place of studying, place of work (whether it is a school, a university, a specialized professional educational institution, an army), living place (a village, a city, a metropolis), their leisure and interests (music, sports, appearance and clothes, meetings and gatherings), the circle they communicate with, social contacts (oral speech, online chats). One of the major factors of influence on the youth language is communication on the Internet; usually it results in the appearance of certain patterns, characteristic for lexical, morphological and syntactical linguistic levels. Shortenings, word cropping, neglecting of grammar rules are the signs telling us that young people feel comfortable on their own territory; this is rarely the case with adults, for whom it is difficult to accept youth's light attitude towards language and its rules.

Key words: youth language, factors of influence, gender aspect, inter-generation communication, subculture, social statuses, age, social networks.

Молодіжна мова є одним із віддзеркалень розвитку суспільства, його поступу. Вона завжди була й залишається своєрідним кордоном між світом дорослих та «обітованою землею» молодих людей, на якій дорослі зі своєю «застарілою» уявою про світ почуваються чужими. Здатність молодих людей успішно жити на «нейтральній території», не поспішаючи переступати кордон від світу дитинства до дорослості, як це досі в усі часи чинили їхні попередники, передбачає вміння маневрувати і підлаштовуватися до світу дорослих, зберігаючи при цьому свій світ, у тому числі й мовний.

Метою нашого дослідження є аналіз закономірностей розвитку молодіжної мови та факторів впливу на неї. До основних завдань статті належать: короткий аналіз історії виникнення молодіжної мови та позиції молодих людей щодо мовних норм сьогодні, репрезентація факторів впливу на молодіжну мову з огляду на науково-технічний прогрес, вік, гендер, соціальний стан тощо.

Час завжди вносить свої корективи стосовно напрямків лінгвістичних досліджень залежно від потреб суспільства та тем, які хвилюють науковців.

Дослідження молодіжної мови останнім часом демонструє своє швидке просування вперед, і, на думку К.Дюршайд та Є.Нойлянд, стало «квітучою галуззю» лінгвістики [11, с. 24]. Їй присвятили свої праці Є. Нойлянд, К. С. Рот, Й. Фольмерт, У. Ляйнбергер, М. Хован, Ж. Шпрекельс, Е. Ціглер, Д. Г. Рельштаб, Б. Арендт, В. Лютра, Я. Андрутсопулос, С. Вацлавік, Р. Фліглер, І. Бухсталер, К. Віланд, О. Горбач, Л. Ставицька, Й. Дзендзелівський, О. Кондратенко, І. Приходько, Л. Підкуймуха, Н. Шовгун, К. Котелевець, О. Данилевська, О. Глазова, С. Мартос, О. Поздняков, О. Христенко, М. Грачов, Є. Поливанов, Л. Скворцов та ін.

Кожне нове покоління має своє «мовне обличчя», яке відрізняється від попередніх. Мова йде не тільки про вживання нових лексичних одиниць, які виникають у процесі розвитку науково-технічного прогресу, але й про ставлення молодих людей до мовних норм. У цьому аспекті доречним видається питання, яке підіймає Є. Нойлянд щодо існування вирішального впливу певних генерацій на історію мови та її розвиток [16, с. 12-14]. За словами С. Левікової, «кожному новому поколінню потрібні деякі нові слова, щоб пояснити свій погляд на існуючі раніше речі» [1, с. 7].

Молодіжна мова має свою історію виникнення, яка може сягати глибше, ніж її письмова фіксація. Дослідження німецьких вчених зазначають, що у німецькомовному просторі у XVII-XVIII століттях молодіжною вважалася студентська мова (*die Sprache der Burschen/der Studenten*), пізніше до неї додалася також мова школярів. У XVIII-му столітті вже були задокументовані зібрання лексичних одиниць мови студентів. Наприклад, із XVII століття до наших часів дійшло слово *Penne* (*Penna* – від лат. *penna* «*Feder*», у значенні «*Federbüchse*», яким позначали студентів першого курсу). У XIX столітті це слово переходить у школярську мову і означає «гімназист» (*Pennal, Pennäler*). У XVIII – XIX століттях студентська мова, як і ротвельш та мова моряків, мала значний вплив на німецьку мову. Відповідно, і ротвельш мала вплив на студентську мову. Наприклад, поява лексичних одиниць, пов'язаних із азартними іграми: *Moos* – гроші. Досі в

німецькій мові збереглися слова, які ввійшли в неї із університетського середовища: *Blamage, Schwachmat(ikus), paffen, krass, Tatterich, Ulk, mogeln, pomadig*. Такі лексичні та фразеологічні одиниці, як *einen Kater haben, Pech, blechen, knülle* також належали до студентської мови. До сьогодні активним є інтенсифікатор *Sau-* та суфікси *-os/-ös* або *-alie*, характерні для університетського жаргону міст Галле, Єни, Гайдельберга і Гьоттінгена: *Burschikos, Lappalie, Fressalien* [14]. Німецька студентська мова попередніх століть широко представлена у книзі Г.Обяртела «*Sprache und Lebensform deutscher Studenten im 18. und 19. Jahrhundert*» [17].

50-ті – 60-ті роки ХХ сторіччя належать до інноваційних стосовно мови. І. Віндгабер зазначає, що використання англійзмів сприймалося тодішньою молоддю як ознака прогресивності. Попкультура як полярний полюс до тоді пануючої культури **ставала частиною її життя** [19, с. 85]. У 70-тих роках минулого століття в багатьох країнах розповсюджується хіпізм. Із середини 80-х починається диференціація на різного роду культури та молодіжні субкультури. Виникають «неформальні» молодіжні об'єднання найрізноманітніших спрямувань, які «поповнюють загальномолодіжний жаргон, становлення якого в могутню мовну підсистему належить до 80-х – початку 90-х рр.» [2, с.3]. Відповідно, у ці часи молодіжна мова починає більше привертати увагу науковців. Я. Андрутсопулос підкреслює, що у Німеччині у 50-х – 60-х роках говорилося про „*Halbstarkendeutsch*“ (об'єднання «напівсильні»). Термін «*Halbstarke*» вперше зустрічається в 1900 році й описує зіпсовану молодь із нижчих пластів суспільства. З цим поняттям у той час асоціювалися розбої та безлад. «Напівсильні» заледве осилували третій-четвертий клас і проводили більшість часу на вулиці. Термін пережив часи націонал-соціалізму. Коли з 1955 до 1958 року знову почалися безчинства та масові бійки між 15-20 річними юнаками, він знову ввійшов у активний вжиток розмовної мови як стилістично занижений, передусім у медіа, і слугував для позначення агресивно налаштованої молоді з робітничого класу.

Я. Андрутсопулос зауважує, що із початку 80-х років суттєво збільшується кількість досліджень на тему *Jugendsprache, langue des jeunes, lingua die giovani, teenage talk, young people's language* та ін. З'являються монографії, написані німецькою, французькою, італійською, шведською, іспанською мовами [9, с.7]. Із часу виходу цитованої праці до сьогодення кількість наукових досліджень безумовно зросла. Зросла і кількість лексичних одиниць молодіжної мови. Варто зауважити, що деяка її частина надовго залишається у мові, інша – зникає. Наприклад, на сьогоднішній день у мові прижилися такі лексичні одиниці молодіжної мови із 1962 року: *Kumpel, abgebrüht*, вирази *wie ein Fass aufmachen, auf etwas stehen*. Значна частина не прижилася: *Eule, Ische, dufte Kante, steiler Zahn, Stoßzahn, trübe Tasse, Zickendraht* та ін. [13].

Упродовж останніх 10-15 років молодіжна мова переживає своєрідний черговий «бум», пов'язаний із швидким розвитком науково-технічного прогресу та переміщення молодих людей на «територію інтернету». Це один із важливих чинників, який сприяє модифікації молодіжної мови як на лексичному, так і на морфологічному й синтаксичному рівнях (усічення слів, уникнення правил орфографії та граматики в цілому). Існує низка закономірностей, які так чи інакше впливають на формування та зміни молодіжної мови, пов'язані із віком молодих людей, гендерною приналежністю, місцем проживання, умовами виховання. Особливу роль для молодих людей відіграє місце навчання і праці, їх зацікавлення та належність до певних угруповань (спортивних, мистецьких тощо). Чималий відбиток на молодіжну мову залишає англійська мова і поява феномену *Denglisch*.

С.Левікова виділяє такі сфери зайнятості чи причетності до них молоді, лексичні одиниці з яких проникають у молодіжний сленг: спорт, музика, кримінал, школа, виш, ПТУ, армія, неформали, комп'ютери, наркомани і т.ін. При цьому дослідниця зауважує, що варто зважати також на соціально-культурні особливості, характерні для певних географічних місцевостей чи етнічних груп [1, с.6-7]. О. Христенко вказує на вікову, соціальну,

територіальну, гендерну та стилістичну неоднорідність молодіжного сленгу [8]. О. Поздняков перелічує наступні чинники, які він вважає основними при аналізі досліджень, присвячених молодіжному сленгу: 1) субкультурний, 2) територіальний, 3) віковий, 4) соціальний, 5) гендерний, 6) етнічний [3, с.42-44]. Зважаючи на швидкі зміни у розвитку суспільства початку ХХІ століття, можемо стверджувати, що на сьогоднішній день палітра факторів впливу на молодіжну мову значно розширюється. Це зумовлене передусім швидким розвитком сучасних технологій, доступністю до інформації, зближенню світів, віртуальним розмиванням територіальних кордонів та кордонів спілкування між молодими людьми. Отже, до факторів впливу на формування молодіжної мови належать: 1. Науково-технічний прогрес та сучасні інформаційні технології. Поява нового покоління комунікації: комп'ютерів, планшетів, смартфонів, розгалуження соціальних мереж, що уможливорює стрімке розширення меж соціальних контактів без будь-якого просторового обмеження, долучення до мережевих спільнот, пришвидшують появу нових слів, у тому числі засилля іншомовних вкраплень, творення «нової» письмової мови із новими «нормами» орфографії та граматики, нехтування старими правилами (залежно від віку, освіти комуніканта, потреби швидкої передачі інформації тощо), введення скорочень, зумисне додавання голосних («паааа»), написання слів великими літерами (для передачі експресії), введення готових зображень та смайликів (їх кількість та різноманітність щоразу збільшується) тощо. Це є результатом збільшеної уваги до письмового спілкування серед молодих людей, передусім участь у письмових діалогах, дискусіях, форумах, чатах тощо із потребою поспішного реагування на отриману інформацію, логічного формулювання думки. Такий надійний, швидкий та недорогий вид спілкування був невідомий до появи інтернету та особливо до існування соціальних мереж (SMS, скайп, вайбер, фейсбук, твіттер тощо). Вільний доступ до комунікації на рівні «один з одним», «один з кількома», «група з групою» із характерною для них свободою спілкування, психологічною розкутістю, перейманням ролей,

віддалених від реальності, присутністю ненормативності, відсутністю «дорослого цензора» сприяє безперешкодному і стрімкому поширенню значної кількості нових слів молодіжної мови, їх збільшенню, і дає підставу вважати саме цей фактор одним із вирішальних у формуванні сучасної молодіжної мови, передусім письмової.

2. Вплив англійської мови. Цей фактор тісно пов'язаний із попереднім, оскільки розвиток сучасних технологій та зближення світів, комунікація на міжнародному рівні вимагає знань англійської мови. Метизація мов (М.Т.), постійне всотування в мову англійських слів, поява у німецькомовному просторі феномена *Denglisch* несе свій відбиток і на молодіжну мову (*ultrafresh, Chicken-Alarm, poppen*).

3. Приналежність до певних етнічних груп, їх соціально-культурні особливості мовлення. Наприклад, вплив на німецьку молодіжну мову переселенців із різних лінгвокультур, до яких належить канакіш – результат метизації розмовної німецької мови та мови мігрантів із Туреччини та арабських країн, яка має свої фонетичні, морфологічні та синтаксичні особливості («*Hier, Alder, isch geh Schule, wie isch Bock hab, weisstu!*») [7, 12].

4. Вплив телебачення, реклами, музики, друкованих видань (художньої літератури, журналів, коміксів тощо).

5. Молодіжні фестивалі, з'їзди, збори, вечірки, «тусовки» і т. ін.

6. Вік мовців. Різновікові групи молодих людей, крім загальномолодіжної мови, володіють ще певним набором лексичних одиниць, характерних для певної вікової групи, і сприяють їх поширенню та постійному збагаченню.

7. Соціальний статус мовця, у т.ч. його виховання, соціальний статус родини, освіта, роль інституції, в якій перебуває мовець: місце навчання, роботи, служби у війську (школяр, студент, безробітний, соціально незахищений). Відповідно: школярська мова, студентська мова, солдатська мова тощо.

8. Приналежність до певних субкультур (панки, байкери, емо, готи та ін.). Значний вплив субкультур на молодіжну мову припадав на початок їх створення (60-90 роки ХХ ст.). З часом втрачається їхня актуальність, а заодно і кількість прихильників. З'являються нові субкультури із власними мовними кодами. Наприклад, С. Клетер розглядає

субкультури, які називають себе «злими» і захоплюють порожні квартири [15, с.293]. Нові віяння у суспільстві супроводжується певною модою та уподобаннями (музикою, інтернет-трендами, танцювальними спрямуваннями, стилем одягу, зачісок, поведінкою, манерою спілкування, способу життя). Для кожного з них характерний певний вокабуляр. Наприклад, байкери використовують специфічну лексику, пов'язану із мотоциклами та власним способом життя (нім.: *Big Twin* – двоциліндровий мотор мотоцикла «Harley», *MF* – любитель мотоциклів, *Ratte* – погано змайстрований мотоцикл, *Run* – спільні виїзди або зустрічі, *old lady* – життєва супутниця або дружина байкера, *Mama* – легко доступна жінка та ін.). Зрозуміло, що весь специфічний вокабуляр субкультур не може ввійти в молодіжну мову, як і вище згадана лексика байкерів. Перелічені приклади не входять до молодіжної мови. Проте до неї входять окремі лексичні одиниці, пов'язані із байкерами, хіпі, реперами та іншими із субкультурами: *die Biker-Boots*, *Hippie-Look*, *HipHop-Fan*, *Rap-Fan* та ін. Із часом спостерігаються певні зміни у лексиконі тієї чи іншої субкультури. Вплив кримінального світу на молодіжну мову (зумисне чи спонтанне використання молодими людьми лексики кримінального світу (арго, в нім. мові – ротвельш), не завжди усвідомлюючи її джерело, як елемент самовираження чи протесту [4]. Якщо серед лексем, запозичених із ротвельш, деяка частина прижилася в мові, то серед слів із сексуальної сфери у молодіжній мові спостерігаються семантичні зсуви («*du Wichser!*» – «*Дурень!*»). 9. Гендерний аспект із характерними для нього особливостями, пов'язаними із різною манерою висловлювання, різним використанням кількості молодіжної лексики (різні дослідження констатують частіше використання хлопцями/чоловіками ніж дівчатами/жінками), часто неоднаковим вокабуляром хлопців та дівчат як наслідок різної ментальності та уподобань. До німецьких дослідників, які приділяли увагу гендерному аспекту, належить А.Лінке (розглядає молодіжну мову дівчат). 10. Різновікове спілкування. Молодіжна мова розглядається як засіб спілкування на міжвіковому рівні: спілкування

молодих людей і дітей/дорослих/старший людей. Є. Нойлянд говорить про вікову лінгвістику, яка займається станом мови та її використання у різному віці. Відповідно до хронології, вона бачить потребу в диференціації досліджень у сферах: 1) дитяча мова (розвиток мови, комунікація батьки-діти); 2) молодіжна мова (молодіжна мова у мові дорослих, комунікація у молодіжних групах, Doing Youth); 3) мова старших людей, різновікова комунікація (комунікація зі старшими людьми. С.Аугенштайн також звертає увагу на вікову лінгвістику й аналізує функції молодіжної мови у розмові молоді з дорослими. Спілкування молодих людей з різновіковими групами не виключає використання молоддю також і молодіжної лексики, яка іноді поширюється на інші вікові групи. Переймання окремих лексичних одиниць чи конструкцій із молодіжної мови дітьми (часто від старших дітей у сім'ї) та дорослими/старшими людьми нерідко викликає в молоді посмішку.

11. Територіальний фактор (село, місто, метрополія), що результує різне співвідношення територіальних діалектів та сленгу під час конверзації молодих людей. Й. Тельдемманн виокремлює наступні особливості мови, характерні для міст: 1) міське населення з соціальної точки зору є більш збірним, отже має більше варіативності та лабільності в мові; 2) більше міграції ніж у селі сприяє більшій лабільності мови; 3) населення у містах є мобільніше ніж сільське, що веде до збільшення комунікації, з іншого боку – до гібридизації та обміну кодами; 4) соціальні контакти в містах менш виражені, ніж у селі; менший соціальний контроль. Це уможлиблює вбирання нових форм та ідіолектів [19, с. 89]. Останнім часом цей фактор дещо послабив свої позиції завдяки інтернету та поширеному спілкуванню у соціальних мережах і в сільській місцевості. Все ж годі заперечити його наявність та важливість не тільки для обміну інформацією, але й для осягнення певних мовних особливостей та обміну мовними кодами з іншими комунікантами.

12. Локальний фактор (може розглядатися як підвид територіального): спостерігаються деякі особливості молодіжної мови на рівні молодіжних спільнот/ гуртів/груп різних шкіл, районів міста. При

комунікації з іншими групами може виходити за межі свого середовища і поширюватися в інших молодіжних колах.

Перелічені фактори окреслюють певні закономірності впливу на формування молодіжної мови. Однак це не означає, що вони є константні і завершені. Вони взаємопов'язані і мають вплив одні на одних. Не тільки молодь впливають на мову, але й мова на неї. Окрім володіння загальномолодіжною мовою, молоді люди залежно від віку, зацікавлення, місця проживання тощо, перебуваючи в межах певних груп, можуть володіти субкультурним сленгом чи сленгом окремих груп, які мають свої особливості спілкування. Крім того, кожен член тієї чи іншої субкультури належить до інших груп (навчального закладу, двору, спортивного чи іншого клубу, тощо), що також має свої особливості. (Порівняймо в І. Віндгабер: можна бути одночасно «жінкою, студенткою, жителькою Тиролю, фаном металу, любителькою подорожувати і ще залежно від обставин покупцем чи продавцем, авторитетною особою чи учнем») [19, с. 87]. Це ще раз засвідчує очевидність того, що молодіжна мова не є гомогенною одиницею. К. Дюршайд та Є. Нойлянд виходять за межі цього твердження, схиляючись до думки, що мова йде не про одну молодіжну мову, а про молодіжні мови у множині, про молодіжні стилі та реєстри [11, с.22]. «Стосовно інтердисциплінарності, то дослідження молодіжної мови є гетерогенною дисципліною. Це не дивує: вона повинна співпрацювати з іншими фаховими напрямками, щоб бути спроможною охопити предмет свого дослідження» [10, с.31-31].

Отже, вивчення молодіжної мови на сьогоднішній день займає одне із чільних місць у сучасній лінгвістиці. Наукові дослідження широко охоплюють різні сфери молодіжної мови, її виникнення, функціонування, зміни, тематику тощо. Важливим є також дослідження факторів, які впливають на молодіжну мову і її формування. До таких факторів належить: сучасні інформаційні технології, телебачення, реклама, друкована продукція, а також вік, стать, місце навчання або роботи (школа, виш, технічне

училище, армія), місце проживання (село, місто, метрополія), відпочинок та зацікавлення (музика, спорт, зовнішній вигляд та одяг, неформальні об'єднання тощо), коло комунікантів, соціальні контакти (усне мовлення, чати). Особливого впливу та швидкого розвитку молодіжна мова зазнає через спілкування в інтернеті, що результує появу певних закономірностей, характерних як для лексичного, так і для морфологічного та синтаксичного рівнів. Недопустимі досі скорочення, зневажання орфографії, правил граматики засвідчує, що на своїй території молоді люди почуваються вільно і комфортно, чого не скажеш про дорослих людей, яким почасти важко акцептувати поверхове ставлення молоді до мови та її законів. Розглянута тематика має широкий спектр наступних досліджень, зокрема широкий аналіз кожного з факторів, які впливають на формування молодіжної мови. Наприклад, гендерний аспект, вік, спілкування в інтернеті тощо. Важливим у такому дослідженні є порівняльний аналіз перелічених факторів у різних лінгвокультурах.

Література:

1. Левикова С. И. Большой словарь молодежного сленга / С. И. Левикова. – М.: ФАИР-ПРЕСС, 2003. – 928 с.
2. Никитина Т.Г. Молодежный сленг. Толковый словарь /Т.Г.Никитина. – 2-е изд., испр. и доп. – Москва: АСТ Астрель, 2009. – 1102 с.
3. Поздняков О. В. Номінативні процеси в сучасному німецькому молодіжному слензі (системно-квантитативне дослідження словників і періодичних видань): автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 / О. В.Поздняков / Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова. – О., 2010. – 20 с.
4. Ткачівська, Марія. Арго в синхронії і діахронії / М. Ткачівська// Наукові записки КДПУ. Серія: Філологічні науки /мовознавство/. – Кіровоград: Лисенко В. Ф., [б. р.] – Вип. 137 / ред. кол.: О. Семенюк [та ін.]. – 2015. – С. 405-410.

5. Ткачівська М. Р. Молодіжний сленг і його переклад / М.Р. Ткачівська //Наукові записки Вінницького педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство): збірник наукових праць / [гол. Ред. Н. Л. Іваницька]. – Вінниця: ТОВ «фірма «Планер», 2015. – Вип. 21. – С.387-391.
6. Ткачівська М. Р. Молодіжний сленг та його класифікація / Ткачівська М. Р.// Одеський лінгвістичний вісник. Науково практичний журнал. Випуск 6. – Том 2. – Одеса, 2015. С. 114-119.
7. Ткачівська М. Р. Kanak Sprak та її потенційні можливості / М.Р.Ткачівська// Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство. 6 (331), 2016. – С. 235-240.
8. Христенко О.С. Німецький молодіжний сленг: лінгвокогнітивний та соціолінгвістичний аспекти: автореф. дис ... канд. філол. наук / О. С. Христенко. – Київ : Б.В., 2009 . – 20 с.
9. Androutsopoulos Jannis K. Jugendsprache langue des jeunes youth language. Linguistische und soziolinguistische Perspektiven. Peter Lang Verlag. Frankfurt am Main, Berlin, Ney York, Paris, Wien. 1998. – 325 S.
- 10.Dürscheid Ch. Mediakommunikation und Jugendsprache. S.115-131. Hrsg.: Dürscheid Ch. Spitzmüller J. Peter Lang GmbH Europäischer Verlag der Wissenschaften. Frankfurt am Main. 2006. 476 S.
- 11.Dürscheid Ch., Neuland E. Spricht Jugend eine andere Sprache? Neue Antworten auf alte Fragen. S- 19-33. In: Perspektiven der Jugend. Sprachforschung. Hrsg.: Dürscheid Ch. Spitzmüller J. Peter Lang GmbH Europäischer Verlag der Wissenschaften. Frankfurt am Main. 2006. 476 S.
- 12.Gerdes Joachim. Arbeitsfelder der Jugendsprachforschung. Peter Lang Edition. Frankfurt am Main, 2013. – 209 S.
- 13.Heine Matthias. So dufte waren Opas Jugendwörter // Welt. Kultur. Veröffentlicht am 20.08.2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://www.welt.de/kultur/article145411821/So-dufte-waren-Opas-Jugendwoerter.html> (дата звернення: 15.09.2016).

14. Heine Matthias. Tumult, Pech, pumpen: So krass war Ur-ur-ur-Opas Jugendsprache// Welt. Kultur. Veröffentlicht am 20.05.2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.welt.de/kultur/article155500589/So-krass-war-Ur-ur-ur-Opas-Jugendsprache.html> (дата звернення: 15.09.2016).
15. Klaeger Sabine. Subkulturelle Selbstinszenierung oder „Wir sind die Bösen“. S. 293 – 309. In: Gruppenstile. Peter Lang GmbH. Europäischer Verlag der Wissenschaften. Frankfurt am Main, 2003. – 309 S.
16. Neuland Eva. Sprache der Generationen. Eine soziolinguistische Perspektive auf Sprachgebrauch. S. 10-31. In: Neuland Eva (Hrsg). Sprache der Generationen. Peter Lang. Internationaler Verlag der Wissenschaftler. Frankfurt am Main, – 2015. – 441 S.
17. Objartel Georg. Sprache und Lebensform deutscher Studenten im 18. und 19. Jahrhundert. De Gruyter, 2016. – 325 S.
18. Perspektiven der Jugendsprachforschung. Hrsg.: Dürscheid Ch., Spitzmüller J. – Peter Lang GmbH. Europäischer Verlag der Wissenschaften. Frankfurt am Main, 2006. – 476 S.
19. Windhaber Irina. Innsbrucker Jugendsprache.– Praesens Verlag, 2012.– 251 S.